

ПРАЦЯ

ОДИНОКА УКРАЇНСЬКА ЧАСОПИСЬ У БРАЗИЛІЇ
Виходить кожного четверга о 8-ій год. рано.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЧА СПІЛКА.

„ПРАЦЯ“

Український просвітно-економічний тижневик у Бразилії.

ПЕРЕДПЛАТА У БРАЗИЛІЇ:

Річно 8\$ піврічно 5\$
Для Галичини 2.50 дол.
Для України 2.50 дол.
Для п. Америки 2.50 дол.
Для Канади 2.50 дол.
Для Аргентини 6 пез.

„PRACIA“

Jornal semanal para os Ukraínos no Brazil.

Publica-se em Prudentópolis às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100 рс. від стиха. Більші по 200 рс. За всякі оголошення платиться ся з гори.

PRACIA

Prudentópolis — Parana

Ми Українці до скопу
В нас є сила Козаків!

Не розлучать нас ні море,
Ні межі чужих країв. Гімн ам. Укр.

Голос чужинця про Східну Галичину.

Антанта хилиться до упадку, а їй не вдалося поладити складних проблем світового мира, які вона взялася вирішити. Нині чи завтра ті питання виринуть разом з усіми небезпеками, що їх теперішня непевність в обильній кількості спричинила. У Сх. Тракії нпр. положення загрожують вибухом війни. Далі цілком несподівано вирінає справа Мемелю і бентежить дуже союзників і окраїнні держави Росії. Знову ж справа Сх. Галичини звертає на себе силою увагу державних мужів Заходу в наслідок терору, при помочи якого польська окупаційна влада удержує своє пановання в сім краю, як також у наслідок що раз сильнішого опору самих Українців, доведених до розпуки польським деспотизмом. Як же стоїть справа в дійсності?

На основі мирного договору з Сен-Жермен суверенні права над Сх. Галичиною належать до головних союзних і асоціонованих держав: Великої Британії, Франції, Італії, Зєднаних Держав Америки і Японії. Фактично Сх. Галичина на-ходиться під військовою окупацією

печені, підчас коли кожда територія, якої державне положення не є дефінітивно вирішене, має принайменше привілей провізоричного статута, як у випадку Мемелю, яким провізорично завідує аліантська комісія, то у Сх. Галичині не існує такий регулятив, провізоричний або інший, що опреділявби права й обовязки польських окупаційних сил.

Коли зважимо, що суверени Сх. Галичини (се є союзні й асоціовані держави) не виконують своєї власти над сим краєм, і що Польща як військовий окупант сього краю не посідає ніяких признаних правних зобовязань, то виходить, що населення, яке числить 5 і пів мільона мешканців, є з уваги за інші народи поза законом. Польща викоростала се положення, щоб винищити корінне українське населення, яке творить подавляючу національну більшість, що разом кріпко обстоює державну незалежність. Сі національні аспірації здійснено після розпаду Австрії, коли відновлено давню незалежність Галицької Держави. Польща одначе після дев'ятимісячної, пляново спровокованої війни змогла зайняти край.

Наведім декілька примірів, щоб показати незвичайне положення, в яким тепер знаходяться Українці у

піддатися тим безправним актам — їх же ніхто не питається — або відкликуються до головних союзних і асоціованих держав, арештують без розбору, карають грошєвими карами або переслідують в якийсь інший спосіб, і можуть бути вони поставлені перед суд під закидом державної зради проти Польщі.

Далі польська окупаційна влада навезла до Сх. Галичини селян у ціли кольонізованя сього краю та позбавила таким робом корінне населення можности набувати землю і видала більше як 4 мільони українських селян, які не мають самі доволі землі для прожитку, на поталу певної економічної руїни. І хоча Сх. Галичина не є частиною Польщі — варшавський уряд зорганізував у тім краю вибори до польського сойму, при чім оружною силою гнав Українців до виборчої урни. Та на перекір майже неймовірним репрасаліям корінне населення твердо відмовилося від голосовання.

Польські окупаційні влади переводять також серед Українців Сх. Галичини рекрутацию до польської армії в можливо брутальних умовах.

Польські влади — треба усвідомити собі при тім, що Поляки становлять приблизно тільки 12% ці-

для консолідації мира у Сх. Європі. Вона була здавна Піємонтом, інтелектуальним осередком великоукраїнського руху. У російській стороні живе 35 мільонів Українців. Коли національний дух там знова скріпиться так, як тепер він там придушений, то їх бадьоре потомство не забуде терпіння своєї меншої сестри у Сх. Галичині. Її терпінням годилосяб нечайно покласти кінець. Невжеж розвязка має прийти зі сторони червоної Росії?

Справу Сх. Галичини дискутовано у Спа й Генуї лише поверховно. Три рази ставлено її на зборах Союзу Народів. Найвища Рада повинна тут виправдати свій авторитет, а Союз Народів доказати своє післанництво, ще заки стане запізною.

В. Й. О. Гара.

ЗІ СВІТА.

«Kurjer Lwowski» з 1. II. с. р. подає, що Папа візвав архієпископа Теодоровича й єпископа Сапігу, щоб вони зложили мандати до варшавського сенату. Обидва сі польські достойники не хотять одначе послухати Папи й почали з ним „переговори“. Так найвисші польські представники колишнього, як кажуть „przedmurza Chrzescijanstwa“

Сен-Жермен суверенні прагнень над Сх. Галичиною належать до головних союзних і асоціонованих держав: Великої Британії, Франції, Італії, З'єднаних Держав Америки і Японії. Фактично Сх. Галичина нахочиться під військовою окупацією Польщі від липня 1919 р. після дев'ятимісячної війни, згідно з децизією мирової конференції з 25. червня того самого року. Для сеї окупації не існує ніяка легальна основа, згідна з міждержавним правом. Головні союзні й асоціовані держави не дійшли до ніякого остаточного рішення в тій справі, а постанови гагської конференції дотично прав і обов'язків військових окупантів до Польщі не відносяться, яка в часі сеї конференції як держава не існувала. Ситуація, яка з того вивязалася, є виїмкова.

Бо підчас коли в кольоніях, замешканих дикунами, права корінного населення є подрібно забез-

печено даймо незалежність Галицької Держави. Польща одначе після дев'ятимісячної, пляново спровокованої війни змогла зайняти край.

Наведім декілька примірів, щоб показати незвичайне положення, в яким тепер знаходяться Українці у Сх. Галичині. Передовсім нема для Українців ніякої охорони життя. Усі морди, доконані Поляками на Українцях, лишилися досі непокарані. Ноти Української Національної Ради виказують і подрібно описують багато нечуваних актів жорстокости, доконаних польськими властями над Українцями, не згадуючи вже про численні тілесні кари, вимірювані Поляками по селах Сх. Галичини. Далі: корінне населення Сх. Галичини немає ніякої охорони свого майна. Польська окупаційна влада накладає контрибуції і воєнні данини, переводить масові реквізиції і стягає самовільно податки. Всіх, що не хочуть

Польські окупаційні власти переводять також серед Українців Сх. Галичини рекрутацію до польської армії в можливо бруталних умовах.

Польські власти — треба усвідомити собі при тім, що Поляки становлять приблизно тільки 12% цілого населення Сх. Галичини, яке то число вони хитро але зовсім науково прибільшили на 23%, — закрили велике число українських шкіл. По міслах їх (шкіл) зовсім нема. Університет у Львові, тепер спольонізований, є замкнений для всіх Українців, що не можуть виказатися посвідкою військової служби, відбутої в польській армії, — отже документом і матрикуляційним, що стоїть в історії університетів без приміру!

Серед тих нестерпних обставин рішуча боротьба у Сх. Галичині проти польської тиранії, зрозуміла. У Сх. Галичині є сильна основа

дає, що Папа визвав архієпископа Теодоровича й єпископа Санигу, щоб вони зложили мандати до варшавського сенату. Обидва ці польські достойники не хотять одначе послухати Папи й почали з ним „переговори“. Так найвисші польські представники колишнього, як кажуть, »przedmurza Chrzescijanstwa« непослушними »kaplanami« знайшлися на воєнній стопі з Папою Римським і готові ще дожити дуже неприємних несподіванок зі сторони »Stolicy Apostolskiej«. Але сим »kaplanami« пахне мандат краще, як сповнюванне священничих обов'язків. Кров Яцуса Сопліци відзивається під сутанною польських »kaplan-ів« ще завше — що зробиш!

— «»—

»Kurjer Lwowski« з 2. м. м. у статі: „Відвага непопулярности“ пише: „Досі не видно в ново вибраних палатах (соймі й сенаті) ожитворюючого і творчого духа, не відчува-

У ВІСІМДЕСЯТІ РОКОВИНИ СМЕРТИ

Маркіяна Шашкевича,

4

(Дальше).

З початком 1911 р. віднесла ся олеська філія тов. „Просвіта“ до головного Виділу з прошенем о проект на пам'ятник Маркіяна на Білій горі і на се одержала плян хреста в гуцульським стилі. Та сей проект не відповідав — справа знова припочила, аж поки за почином філії „Просвіти“ в Олеську не завязано в Краснім дня 17. липня 1911 р. Комітет Маркіянового св'ята у Підлисі, в якого склад увійшли спершу відпоручники філії „Просвіти“ в Олеську, Золочеві, Буську, Бродах і Камінці струмільовій, а опісля і відпоручники инших наших товариств і інституцій в тих повітах та поодинокі визначні в тих повітах діячі. Від свого завязання до відсвяткування св'ята у Підлисі відбув комітет 7 повних засідань в Краснім, та 2 часткові в Золочеві. Збирати ся членам комітету розкиненим аж у 5 повітах було таки трудно, і не диво, що уся майже робота мусіла спасти на одиниці, що гуртували ся в Золочеві. Перш усього комітет рішив звернути ся по проект до аргиста архітекта — п. А. Лушпінського.

Проект був скоро готовий — і місце вибрано. Властители землі Іван, Василь і Антін Стефанів дарували під пам'ятник плящу. Уложено всьо, щоб приступити до роботи коло підмурованя, рівночасно замовлено 29. червня хрест в артист-слюсарській роботі М. Стефанівського у Львові.

До св'ята ще рівно 30 днів. А тимчасом

камінь призначений на будову оказуєть ся невідповідним — складки на пам'ятник (на відозву комітету з дня 17/8 1911 ч. 182) пливають скупю — настають морози — вкрадаєть ся зневіра, чи все буде готове. Точно 15 днів перед св'ятом, коли ще камінь на камені не стояв, важив ся голова комітету оповістити товариству „Просвіта“ а опісля загалови, що пам'ятник Маркіяна буде готовий дня 29. жовтня 1911 р. і що на сей день назначує комітет св'ятий обхід у Підлисі. Се була відвага, але треба було і чути в собі силу сповнити те що прилюдно оповіщено. І справді, на день 29. жовтня все вже готове, все потрібне пороблено. Велика в тім заслуга живого комітету.

Підлисе жде гостей.

Прийшов день 29. жовтня 1911 — хоч холодний — та ясний, соняшний. В ночі прибули вже деякі походом зі смолоскипами. Від досв'ята напливають маси народа процесіями і походами. Се дальші і ближші сусіди. Поки поїздами наспіли гості з краю, гора вже аж роїла ся від людей. Непроглядним валом вкрили її вже десятки тисяч народу. Ціла гора оживила ся, як би з радости дрожала. Рано понесла ся з неї теж і горяча молитва за упокій душі Маркіяна — се перша Служба Божа під пам'ятником, відслужена о. Е. Шухевичем з Підберезець. Наспів поїзд перший з Бродів, слідуєчий звичайний зі Львова. От і третій замовлений поїзд стає на стациі Ожидів. Тисячі народу. Голова комітету витає о. мітрата Подолінського з Перемишля, що мали до вершити обряду посв'ячення пам'ятника. Кінна бандерія Соколів з Олеська і Ожидова уставляєть ся до відїзду. За нею уставляють ся в похід львівські Соколи, непро-

глядні ряди гостей і пішки і на підводах. За хвилию подвіре стації пустіє, а 4 кілометрова дорога до підлисецької гори, як ріка пливе.

При музиці і пісні величній похід, справдішній „похід життя“. Під підлисецькою горою ждуть процесії. Іменем духовенства витає обох достойників церкви вельми діяльний член комітету о. декан А. Левицький з Олеська. І похід двигаєть ся під гору.

Вже всі на горі. Поверх 15 тисяч народа.

Як море філюють маси — а над ними несеть ся 25 метрів високий хрест, мистецьке — діло українського ума і українських рук, овіяний радостію комітету і гордостію народу. Бо сей хрест, то пам'ятник нашого народнього відродження, то знамя нашого вічного „я“ на нашій землі.

Починаєть торжественна Служба Божа, служить її о. мітрат Туркевич в асисті 12 священників. Несеть пісня сполучених хорів читалень олеської філії „Просвіти“ під управою учителя Заяця. В хорі 250 людей. Гарно і чудно — прямо не віриться, що се селяни співують. А прецінь так. Гарний примір, щоб його наслідувати. По Службі Божій посв'ячено пам'ятник.

Відтак панахида за душу бл. п. Маркіяна. З грудий мужеського хору духовної семінарії під управою д. Осадци несеть „Вічна память“ — несеть високо понад гору аж ген далеко, до Бога!

Помолились — осв'ятили, а тепер черга на живе слово.

І понеслось воно зі старечих уст сиво-волосого о. мітрата Л. Туркевича. Бесідник вказує на великі заслуги Маркіяна і кінчить: „Нехай же сей пам'ятник голосить славу нашого народнього батька — про-

будителя, нехай стане документом нашого пробудження і нашої зрілости, нехай будить всіх останніх, спячих або заспаних ще синів України, та нехай буде нам „дороговказом у світляну, свобідну будучність народа“.

Тихо — і промовив о. В. Кальба, парох Соколівки, голова комітету — душа його. Бесідник пояснює, чому народні організації сего округи візвали до Підлисі і зібрали на отсій горі наряд, щоби разом поклонити ся памяті того, якого народови нашому дало Підлисе. Ярко і живо малює діло відродження.

„Імя Маркіяна — наша гордість, а сей пам'ятник, хоч скромний дар його імене, жертвами народу здвигнений. га слаба лиш відбитка того, як високо підняла нас його ідея.“

„Сей пам'ятник нехай нам все, як нині, нагадує імя і ідею Маркіяна. Сей гора з пам'ятником Маркіяна нехай стане посестрою Гарасової могили і сюди нехай спішить кождий зачерпнути віри і надії на красшу долю народу. Високо піднесене знамя хреста нехай благословить всему українському народови дійти через хрест до воскресеня“.

Від комітету передає бесідник пам'ятник на власність українському народови, а громаду Підлисі взиває бути почесним господарем і сторожем пам'ятника.

Речник селян приймає сей св'ятий і почесний обов'язок і каже, „що підлисецькі селяни, свідомі тої ідеї, яку зашепив у серцях народу Маркіян Шашкевич, гордяться тим, що він власне в їх селі побачив світло денне, що власне з їх селом звязані найгарнійші спомини його життя, і вони оберегатимуть не тільки пам'ятник Маркія-

ється ритму початої, з запалом і з конечним поспіхом веденої праці. Не зазначилися нові таланти, молоді сили, свіжі ідеї. Полишилися давні антагонізми, старі „шахерки“, крутіства і проволіканнє. За те прибули трудности, а положеннє просто кличе до скорого-найскоршого діланнє, о ратунок. Марка паде з карколомною скорістю, дефіцит росте в біліони, находимося на точці, на якій большевики були два роки тому назад і падемо ще нижче, між тим коли тамті (большевики) увійшли вже на шлях поправи“. Таке пише про теперішній стан Польщі архи-патріотичний »Kurjer Lwowski«. Тільки видержати, а будемо свідками, як завалиться ціла Польща як домок, поставлений з карт!

Голодовий штрайк арештованих Українців. »Wt. Morgenzeitung« в числі з 4. м. м. подає з Варшави, що президент клубу жидівських послів зі Східної Галичини, Др. Райх, і український посол з Волині, Підгірський, інтервенювали в міністра судівництва Маковського у справі арештованих українських політиків, які перед кількома днями почали голодовий штрайк. Посол Райх домагався прискіпшення слідства. Міністер прирік, що накаже польським слідчим властям у Львові телефонічно, щоб вони слідство проти політичних вязнів по змозі скоро закінчили.

Совіти і Сх. Галичина. »Wt. Morgenzeitung« з 4. м. м. подає з Москви, що народній комісар Латвінов у заступстві народного комісара для закордонних справ видав до комісарів на провінції наказ, що емігранти зі Сх. Галичини не є польськими репатріантами, бо совітське правительство як доси так і тепер не признає приналежности Східної Галичини до польської републики.

Недавні донесення польської преси, будьтоби Мусоліні заключив з

новано пам'ять поляглих героїв Мельничука й Шеремети, висловлено співчуттє їх родинам та ухвалено справити портрети Мельничука, Шеремети, Луцейка, Крупи й Гуралевича. Ті портрети мають бути вивішені у всіх помешканнях галицьких інституцій на Радянській Україні. Рівнож повзято рішеннє про справленнє портрету Федака, потім той портрет повішено на салі під спів совітського гимну „Вставайте гнані й голодні“.

„Громадський Голос“ з 10 II. с. р. пише п. н. „Нова автономія іде“ таке: Останніми часами польська дипломатія добуває з себе останніх сил, щоби прискіпити вирішеннє справи Сх. Галичини в користь Польщі. Щоб допомогти своїй дипломатії, польська преса подає різні вістки про те, як то українське населеннє Сх. Галичини є вдоволене, як радо йшло воно до виборів, як сильно спішуть „добровольці“ до польського війська і т. д. Польський президент міністрів говорив про те все у своїй першій промові на засіданнї польського сойму. А тимчасом про те, як жандармерія і військо виловлює тих „добровольців“ по наших селах, не згадав ані словом. Кожду замітку в пресі про се, як по правді відбувся побір рекрута, пан прокуратор конфіскує. Те все робиться на те, щоб заграниці представити що українське населеннє годиться жити під Польщею, а є тільки мала частина ворохобників, які сьому противляться.

Щоб ще більше з'єднати собі заграницю, задумали у Варшаві надати Сх. Галичині автономічний статут. У тій цілі покликано бувшого намісника Галичини п. Бобжинського, щоб він випрацював таку автономію, яка сподобалася б і Полякам і заграниці. За те заграниця повиннаби Польщі признати Сх. Галичину. Всі польські часописи роблять тимчасом гармідер, як на жидівським весіллю, що-

„русінські“. Ще тільки одно розумне діло зробив, що під тою писаниною підписався без титулу „доктор“. Мабуть в останній хвилі таки застидався своїх дурниць та не хотів чужинцям показувати, що в Польщі такі „мудрі“ докторі.

Вколола їх правда в очі. »Wt. Morgenzeitung« з 14. лютого с. р. подає з Варшави, що з приводу дебати над безпекою 120-мільонового кредиту для відновлення вулиць у Львові, прийшло в польським соймі до бурливих сцен між українським послом Луцкевичем і польськими послами. Посол Марко Луцкевич заявив що до сього кредиту цілком слушно, що для області, яка не є інтегральною частиною Польщі, не можна ухвалювати кредитів, бо Сх. Галичина є у виїмковім правно-державнім положеннї. Ся правда, висловлена українським послом з Волині, — якої слушність признає зрештою цілий світ, від Москви до Вашингтону, не виймаючи і Франції — здорово вколола в очі польську соймову більшість, яка очевидно із традиційним „свентим обурженем“ поспішила „спростувати“ правду заяви посла Луцкевича. Речником того „свентого обурження“ польських соймових крикунів став у першу чергу маршалок сойму, який перервав послони Луцкевичови і з емпазою поцтивного „обивателя“ заявив, що він як заприсяжений горожанин польської Ржеч-Посполітої мусить її всі державні договори респектувати, з окремаж рижський договір, яким — по думці поцтивного пана маршалка — Росія нібито признала Сх. Галичину польському Молохови. Справді, — »pał Tadeuszku!« — як кажеється гарно в Міцкевича. Але тим разом розвойований польський Тадеушек в особі маршалка сойму пальнув тільки — порядну дурницю. Бож пан маршалок знає аж надто добре, що талкого договору, яким Росія признавалаби наш край Польщі — нема

міла зберегти як треба ославлені традиції колишніх крикливих, всестрах розюшених польських »sejmikow«, »konwentyklów« і „конфедерацій“. Вона імено переривала нашому послови ненастанними криками й лайкою у стилу: »hajdamaka«, »prowokacyja«, »bolszewicki agent«, »skandal« і т. и., виявляючи таким чином ще раз і зайвий раз, що всякий польський сейм, — чи він з XVIII. чи з XX. ст. добрий тільки на те, щоб пережерті шовінізмом польські конфедерати й Тадеушки мали місце й нагоду здорово викричатися. — Цур-же їм!

німці є певні остаточної побіди

Німецькі празлячі круги заявляють, що до чотирох тижнів віднесе Німеччина повну побіду над Францією в теперішній економічній війні. Цеї певности набрав німецький канцлер в часі своєї подорожі по долині Рур, з якої щойно вернув.

Зараз по повороті канцлера відбулося засіданнє міністерства і канцлер заявив, що на кождім кроці стрічаз непохитне рішеннє населення і робітників продовжувати економічну війну аж до остаточности та що опір французьким властям є много skutocniejszy, як він сам цего надіявся. Новий напад і нове загарбуваннє Французами дальших місцевостей в Баден спричинило тісніще обєднаннє політичних груп які вже почали різнитися поміж собою що до дальшого поступованнє.

Помимо цего не треба надіятися ніяких радикальних заряджень зі сторони німецького правительства як цего заповіла національна преса.

Французи займають дальші місцевости Німеччини.

Телеграма з Кольонії сповіщає що французські війська заняли дальші місцевости в Німеччині і в цей спосіб залізним вінком окружили англійську окупаційну полосу.

не признає приналежності Східної Галичини до польської республіки.

—«»—

Недавні донесення польської преси, будьтоби Мусоліні заключив з Польщею договір у справі нафти, який розтягається також на Східну Галичину, виявилися польською „правдою“. Та сама польська преса, що раділа з сього неіснуючого „договору“ й бачила в ньому зміну становища італійського уряду у справі Східної Галичини в користь Польщі, містить тепер інтерпеляцію посла Дудана (фашиста) в італійським парламентах, з якої де-відуємося, що Італія ніколи не заключувала ніякого нафтового договору з Польщею.

—«»—

Кореспондент „Курера Львовського“ повідомляє, що на однім із зібрань в Кам'янці при участі визначних совітських проводирів поща-

таку автономію, яка сподобалася і Полякам і заграниці. За те за-границя повиннаби Польщі при-знати Сх. Галичину. Всі польські часописи роблять тимчасом гармі-дер, як на жидівським весіллі, що-би всі в Європі знали, з якими ра-дощами Сх. Галичина липне до Польщі. Але добрих замірів поль-ських соціалістичних, чи людових патріотів не можуть ніяк поняти та зрозуміти тупоумні шляхтичі. Роз-сідануться як у давній Польщі на всіх кріслах у редакції „Слова польского“, „Ржечипосполітої“ та кричуть по старошляхоцькому зви-чаю: »Nie pozwalam!« І так проти автономії для Сх. Галичини пише щоденно в „Слові Польським“ п. Станіслав Грабскі. Недавно написав він одну зі своїх найдурніших ста-тей п. з. „Фікціє угодове“, в якій доходить врешті до того висновку, що українського народу нема, але є ще тільки з його ласки народ

маршалка сойму пальнув тільки — порядну дурницю. Бож пан марша-лок знає аж надто добре, що та-кого договору, яким Росія призна-валаби наш край Польщі — нема ніде в цілім світі, ніхто його не за-ключив, і не знайде його навіть у пеклі сам Twardowski, хочби з по-мічю усіх польських чортів з поль-ської Лисої Гури. Сказатиб по ук-раїнськи, пан маршалек оттак собі здорово брехнув, знаючи мабуть до-бре, що польські Езуїти з Лазариста-ми виправдають його перед Госпо-дом відомим засобом польского су-мління: »cel uswieca srodki«. Колиж посол Луцкевич на перекир сій заяві маршалка намагався говорити далі про державно-правне становище Сх. Галичини, пан маршалек віді-брав йому слово. Так найкраще й найвигідніше! При тім годиться за-значити, що підчас промови п. Лу-цкевича соймова більшість — зу-

ЦЕВОСТИ НІМЕЧЧИНИ.

Телеграма з Кольонії сповіщає що французські війська заняли да-льші місцевости в Німеччині і в цей спосіб залізним вінком окру-жили англійську окупаційну полосу. Французи заняли Леннеп, Швабен, Вермелькірхен, Оверат і Борн.

Змагання французьких окупацій-них властей поліпшити залізнич-ий рух і дістати з Рур більше вугля для Франції і Бельгії завели. До 75,000 страйкуючих майнерів прилучилися майнери в Баден і Палятинаті, словом в цілім попередно і ново окупованім краю.

Французські війська наслідком нових окупацій знаходяться тепер всего тільки 25 миль від границь Баварії.

—«»—

АНТАНТА ОСТЕРІГАЄ ТУРЕЧИНУ.

Англійське правительство по поро-

на, але також стояти муть на сторожі йо-го ідей.

Хвиля — і промовляє відпоручник Го-ловного Виділу тов. „Просьвіта“ у Львові др. Евг. Озаркевич.

Коротко та горячо і виразно малює бе-сідник часи тому сто літ — працю Маркі-яна, складає присягу: „Ми останемо вірні його заповітови, кермуючись тими чесно-тами, які відзначали, то є: безмежною лю-бовю народа і вірою в його крашу будуч-ність“... і кінчить:

„Нехай сей пам'ятник стане символом на-ших бажань і стремлень. Так як він гордо пнеть ся в гору і глядить в даль, неначе хоче „збрататись з ясним повним сонцем“, так само і ми гордо глядіти в нашу бу-дучність, стремлячи до здійснення наших народних ідеалів. А се Маркіянове „повне і ясне сонце“, се повне і цілковите визво-лене нашого народа з чужого ярма!

Відтак промовляє директор гімназії в Станіславові др. М. Сабат.

З черги промовляє від питомців львів-ської духовної семінарії студент К. Куниць-кий. Сердечну, ов'яну молодечим жаром промову кінчить слідуєчими дуже гарними словами:

„А коли Твій Дух витає над нами в ту хвилю сердечну, сьвяточну, я певний, що „смуток твій знідів а радість сліди його позмітала, а сумна північ ясним полуднем Тобі усміхнула ся, і заеселиш ся і огор-неш ся зоревою світою тихоміря, лияєт над Тобою милость божая“, бо надія серця Твого сповнилася: Ми живем! Ми живем, ми розвиваємо ся, ми кріпшаємо сьвідомістю народної єдності, в яку вяжуть нас ленти-границі срібнолентого Сяну, хрус-

тальноводного Прута-Черемоша, Слопутиці-Дніпра і бистротечного Дністра. А в ту скарбницю єдності українського народу вложив Ти, Маркіяне, жертвою Твого життя велику частку, великий камінь-самоцвіт в у-гол основу єї будови! На тім камени ми будем долю українського народу. І будова взне-сена вже високо, а як вона буде скінчена, ми на єї верх-стражницю поставимо Твій хрест, якому нині кланяємо ся духом лю-бови Тебе і Твоїх ідеалів. Колиж в тій бу-дові найде ся частина праці українських богословів, то се Твоя заслуга Маркіяне! Бо ти перший розігнав тьму невіжества серед нас, Ти перший кинув нас в вбійми народу, а народ привів до нас! І ми пізна-ли, що ми кість від кости його і плоть від плоти його; ми кинули польщину, ми ки-нули московщину і прилягли в праці і любови до рідного народу, якому Ти спі-вав:

Відкинь той камінь, що ти серце тисне!
Дозволь, в той сумний тин
Най свободоньки сонічко заблісне:
Ти не неволі син!

Благословиж нас на дальший шлях пра-ці і сьвітлої долі, благослови нас з чис-того неба, як колись благословив Ти від Божого престола свій народ, його долю і його жите! Ми українські богослови клони-мо наші голови і серця під Твою благосло-вячу руку, великий наш Пророче! А коли в праці і борбі стомляться наші душі, то ми Твоім словом, Твоім приміром освіжимо їх, покріпимо наші сили, бо

Не спиняться, не стомляться
Столітні кобзарі...

Розбігались по струноньках
Їх рученькі старі

співаючи нам минуле на науку ясної будуч-ності, долі і волі України, Слава Тобі!

Промовляє вікінці В. Сінгалевич.

Повну змісту і патріотичним жаром огрі-ту мову кінчить бесідник словами:

„Стоїть на тій горі високий Маркіяновий хрест-обеліск, — високо у хмари зникаю-чись — а всякий Українець, коли на него коли небудь гляне, нехай розуміє, що се дороговказ на тім шляху, на котрий нас Маркіян вивів, нехай памятає, що лишились для нас у спадщині по нім провідні ідеї, а се чистий демократизм, любов до простого люду, муравлина праця над його піднесенем і освідомленем, сміла оборона його горожан-ських, народних, людських прав, незломна віра в силу народа і в його будучність у всеукраїнській єдності і суцільності.

„Щасливі ми, що нам судилось дожити нинішньої хвилі, святкувати тут се нинішнє народне свято, поглянути власними очима на пам'ятки Маркіянового життя, у многоти-сячнім гурті, оживлені одною гадкою, по сто літах стати тут у Підлісся, звідки зійшло сонце над нашою галицькою Україною. Та сто раз щасливіші будуть ті, що колись зійдуться тут знов під тим Маркіяновим хрестом-обеліском та принесуть йому вже воскресну пісню як вольні сини вольної У-країни і на коліна припадуть тут до тої зе-млі і знов помянуть нашого першого апо-стола живого слова. „Та нім минесь недолі час, нім щастя зацвітуть цвіткі“, — сту-паймо неустрашимо в визвольний бій, впе-ред, під Маркіянів клич:

Разом разом! хто сил має,

Гонить з Руси мраки тьмаві
Разом к світлу други жваві!

І знова пісня „Шуми вітре, шуми буй-ний“, „Дайте руки юні други“... А там під лісом гуртуєсь ся січове та сокільське то-варство і молодіж до походу. Заграли сур-ми і карні ряди під проводом „Сокола“ проф. І. Воберського двинулись в похід, щоб перед пам'ятником схилити прапори до долу — лунає Слава! слава! слава! ...і зно-ва... і знова. Гень з далека лунає вже „Як славно було“... то знова „Гей там січ іде“... і малинові стяги прямують через село до Маркіянового колодязя і дуба.

Величний, будуєчий вид. А одна селянка каже: „Якам слаба, а йшлабим оттак день і ніч“.

Іншою дорогою сходяться туди процесії з сотками хоругв під проводом о. мітрата М. Подолинського.

Водосвяте — а учасники збирають на па-мятку листки та галузки з Маркіянового дуба.

Свято скінчене.

Як бажається ще раз глянути туди на гору, на хрест з котрого стільки сили, стіль-ко завзята та ясних найій сплило в наші серця.

Стоїть гордо, у стіп з вінцями, здається досягає сонця — неустрашимо наставляє грудь до бою з вітрами — хуртовиною — певний побіди.

Се не хрест — а нарід готовий до праці — до бою певний побіди за свої муки і правду.

(Далі буде).

зумінню з французьким порішило що антанта має відкинути домаганне Туреччини, щоби воєнні кораблі антанти опустили пристань Смирну. Вислано правительству в Ангорі відповідь, що воєнні кораблі обох держав дістали приказ боронитися на випадок, колиб Турки хотіли силою їх викинути з пристані.

Комісарі антанти в Константинополі рівночасно вислали осторогу турецькому правительству перед важкими наслідками, наколи воно ужиє сили проти воєних кораблів антанти у Смирні.

Турецький губернатор міста Смирни повідомив командантів воєних кораблів антанти, що він дістав приказ ужити сили на випадок, коли вони в означенім реченці не виїдуть з пристані.

ГОЛОД НА УКРАЇНІ

„Русспрес“ повідомляє: в Лизаветському повіті голодує по над 200.000 чоловік, з них 10000 дітей. Північна частина Миколаївського пов. так само поступенно переходить на голодовий пайок. Голод в Криму дуже заострився й загрожує прийняти торішні розміри. Безробіття поступенно зростає. Кількість безпритульних дітей в Криму досягає величезні цифри, з них мають необхідні харчі лише 10 відсотків.

По даним Чехо-Словацького Червоного Хреста в 1923 році недостача харчів предбачається в кількості 590.000 тон.

ФРАНЦІЯ ПОЗИЧАЄ ДАЛЬШЕ ПОЛЬЩІ.

Франція, помимо цього, що сама знаходиться в оплаканім фінансовім стані позичає Польщі 400 мільонів франків на військові цілі. Вість про цю позичку Польщі зі сторони Франції є головною причиною всяких воєних вістей, які розійшлися по Німеччині і центральній Європі.

цілий місяць, обів і ограбив село так, що село опустошене мов після татарського наїзду.

— До Іспаса (в Коломийщині) прибула карна ляцька експедиція в силі 62 людей тому, що ні один рекрут „охотник“ з Іспаса не хотів ставитись до польського війська. Ляцькі салдати бігали з крісами днем і нічю по селі і грабували свині, вівці, кури, солонину, чого в цілі вози вивозили до Коломиї. Жінок і дівчат напастували ляцькі розбишаки таки серед білого дня або просто веліли їх собі приводити. Такі самі карні експедиції лютовали у Снятинщині: в Любківцях, Красноставцях, Будилові й Видинові. Культура ляцька!

Польський сойм ломить мирові договори.

В дебаті над справою комунальної позички для громади міста Львова, зголосився до голосу посол з Волині п. Марко Луцкевич і сказав, що Сх. Галичина не є інтегральною частию польської держави. Наслідком сього вислову посла Марка Луцкевича, заявив маршалок сойму п. Ратай, що таке висловлювання є суперечне з польським приреченням на конституцію Польщі. На се відповів посол Марко Луцкевич, що оскільки він знає, то Східна Галичина має зовсім инше правно-державне становище. Тоді маршалок сойму п. Ратай знов заявив, що Польща обняла Східну Галичину на підставі договору в Ризі, та що польський сойм се одобрив, а посол мусить стояти на становищі того договору. По тій заяві відібрав він голос послови Маркови Луцкевичови.

Отсей польський інцидент про правно-державне становище Сх. Галичини примушує нас до ствердження:

1. Що польське правительтво надужило акту виборів до сойму у Варшаві, щоби примушувати послів до визнання державного права Польщі до таких територій, ко-

пленю шовіністичнім та що сі підлі вісти черпають з шмати хрунівської »Рідний Край«.

Ані Українці, ані през. Петрушевич, ані ніхто з Галицького Уряду не думає, не просить і нема надії на жадну згоду. З катом, наїзником нема найменшої згоди. Згода можлива лиш тоді, коли галицька земля перейде в свої, українські руки. Ляшня дивлячись на юди ляцькі, міряє прочих своєю етикою. Тим всім, що щось подібного виписують, радимо, щоб схаменулись, та своїх читачів не дурили. Місце для таких писаків, се хіба лиш в цирку. Вони в цирку можуть стати навіть міністрами циркових продукцій.

З Бразилії.

Іспанська інфлуенца, або так зв. »Гриппа« знова проявляється в рішних місцевосцях Бразилії, головно по більших містах.

Міністерство скарбу призначило 90 тисяч мільреїсів на поправу дороги з Гварапуави до Фоз Ігвасеу.

В Ріо Гранде ще павує таки несупокій. Розгорячені політикири ще таки не можуть погодитися.

Недавно тому поліція в С. Павльо викрила товариство комуністів. Після винайдених паперів показалось, що приготувлялись до революції.

Вісти з „Укр. Союзу“

Протокол засідання Просвітної Секції У. С. у Б. дня 5. XII. 1922 в Іраті.

Порядок денний, внесений п. Кобилянським:

1. Реєстрація шкіл;
2. „ „ „ учителів;
3. Учительська організація;

цького; В кл. 3-ій: III. Читанка Крушельницького; В кл. 4-ій: III. Читанка Черкасенка; — підручником історії буде: Коротка історія України Крип'якевича; географії: Початкова географія Рудницького; природи: Наука природи Бер Поля.

6. Постояннем книжок займеться п. Кобилянський в порозумінню та під контролею Пр. Секції.

7. Просвіта Секція рішає основати мандрівну бібліотеку для учителів та прохає Головну Раду Союзу о 100\$000 на сю ціль.

8. Кожний учитель має бути обовязково членом У. С. у Б.

9. Пр. С. буде старатись о субвенції для укр. шкіл всіма можливими способами.

10. Просвіта Секція рішає основати негайно курс португальської мови для укр. учителів в М. Маллет. Провідником курсу буде п. Вол. Мартинець, платню його означено на 150\$000. Кожний учитель, котрий возьме участь в курсі, має зобовязатись учителювати на укр. кольонії через 1 рік, если в цім не перешкодять йому події незалежні від нього. На покриття платні провідника та на підмоги для курсантів рішено попрохати Головну Раду Союзу о 250\$000.

11. Пр. Сек. виділи філій та місцевих учителів улажувати як найчастійше товариські сходини, відчити, представлення, читання і т. п.

12. Пр. С. рішає звернутись до п. Куца як директора Союзу з жаданнем затримати поширювання »Дніпра«, що противиться 3 § Статута У. С. у Б.

Другий з'їзд Головної Ради У. С. у Б.

Дня 28. лютого ц. р. відбувся в Унійон да Вікторія черговий з'їзд Гол. Ради У. С. у Б. По цілоденних нарадах одоголосно прийнято отей постанови:

1.) Гол. Рада приймає до відомої резигнацію директора п. Ку-

Вість про цю позичку Польщі зі сторони Франції є головною причиною всяких воєних вістий, які розійшлися по Німеччині і центральній Європі.

З польського пекла.

Польська рекрутація. Нам пишуть зі Стецева пов. Снятин: Тепер прийшлося рокувати забраним рекрутам і ніхто не пішов. І лютого с. р. приїхала карна експедиція 49. полку піхоти, 2. компанія з Коломиї під проводом сот. А. Евстахевича. Ся карна експедиція наложила на село контрибуцію. Передовсім село мусить годувати цілу компанію війська, в числі 74 людей. Денно ріжуть по два здорові барани, курей і качок без числа, а для пана сотника що-день громада мусить купувати коняків шоколяди, папіросів, меду, яблук і зносити кури, які він койцями відставляє до Снятина. Крім сього жадають, щоб село видало рекрутів, бо у противному разі військо буде брати все, що йому попаде в руки. Наложили контрибуції 100 кірців пшениці, 20 телят і 15 безрог. Щодня стоїть на постою 10 пар коней з громади для услуг війська. 4. лютого забрали з сусіднього села Русова старших господарів у числі 28 як закладників. Привели їх до Стецеви, де й держали цілий день. Сі рекрути які нарокували до шляхетської армії, мусять у Коломиї підписувати заяви, що є „добровольцями“. — В Острові (в Каміначчині) ляцька поліція крім щоденної облави на „охотнікуф“, які скриваються перед військом, має тепер ще й ту функцію, що збирає по селах Каміначчини нпр. в Острові відтиски громадських печаток на чистім пів аркушовім папері й мотивує се наказом староства. — В Орішківцях (у Гусятинщині) виарештувала польська поліція в день Нового Року цілий ряд невинних нічого колядників і відставила до Копичинець, де їх в нелюдский спосіб мучено. Далі арештували тут Поляки студента Василя Потакевича (з Відня). Відділ польської кавалерії, який стоїть у тім селі вже

Галичини примушує нас до ствердження:

1. Що польське правительство надужило акту виборів до сойму у Варшаві, щоби примушувати послів до визнання державного права Польщі до таких територій, котрі до неї не належать. Тому населенне Сх. Галичини у своїм часі звернуло увагу головних держав Антанти на те підступне діланне Польщі, та не брало участі у виборах до польського сойму, бо не хотіло й не хоче признавати ніякого права Польщі до Східної Галичини.

2. Що польський сойм самовільно присвоює собі право до Східної Галичини з титулу невизнаного головними державами Антанти договору в Ризі, — бо Сх. Галичина є від часу сен-жерменського договору під суверенністю головних держав Антанти, котрі мають виключне право вирішити про державне становище сеї території. А договором у Ризі означено західну границу Радянської України й Росії, при чім мирового делегація Совітської Росії і України зложила декларацию з 24. вересня 1920 за визнанням незалежної Галицької (Східно-Галицької) Держави, та досі Радянська Україна й Росія не визнають права Польщі до Східної Галичини.

3. І супроти анексійних посягань Польщі на Сх. Галичину, які ярко нарушують правосильний сен-жерменський мировий договір, належить ствердити що польське правительство тимчасом має тільки поліційний мандат, який доручила йому найвища Рада в червні 1919 р. відносно Східної Галичини.

ЦЕ І ТЕ.

Читаємо в лядських часописах «Люд» і «Світ», що ось Українці в старому краєви вже годяться з Поляками. Побожний «Люд» подає навіть бесіду хруня Ількава в соймі варшавськім а дури-«Світ» завзиває всіх у Парані до згоди з Ляшнею.

Видко, що сі бідні редактори не розуміють річи в своїм заслі-

Протокол засідання Просвітної Секції У. С. у Б. дня 5. XII. 1922 в Іраті.

Порядок денний, внесений п. Кобилянським:

1. Реєстрація шкіл;
 2. " учителів;
 3. Учительська організація;
 4. Шкільні підручники;
 5. Організація постійня їх;
 6. Плян науки в укр. школах;
 7. Мандрівна бібліотека для учителів;
 8. Субвенції для шкіл;
 9. Позашкільна освіта;
 10. Курс для учителів;
 11. Виступи проти гр. кат. Церкви;
 12. Обовязок учителя належати до У. С. у Б.
- (10. і 11. внесок о. Процькова; 12. о. М. Шкірпана.)

ухвали.

1. Просвітна Секція рішає перевести статистику всіх шкіл, в котрих наука або ведеться або ізза яких небудь причин перервана може відбуватись, а також й всіх місцевостей, де є можливість зорганізованя школи.

2. Пр. С. рішає перевести спис учителів. В списі кожний учитель має подати: імя і назвиско, вік, стан, степень образования, знаня португалької мови, як довго учителює і чи бажає на дальше учителювати, чи знає спів та музику, чи одержує субвенцію і яку, яку платню загалом побирає, хто удержує школу.

3. Просв. Сек. скличе зїзд учительства по переведенню статистики його, в місті Іраті.

4. Українські школи мають піддержуватися в науці браз. предметів законів бразилійської Республіки.

З українських предметів в 1-ій і другій класі мається учити: релігія, читання, писання, рахунки, укр. словесність; в класах 3-ій і 4-ій: ідем і історія України, географія, наука природи.

5. Всі українські школи в Бразилії мають обовязково уживати отеих підручників: В класі 1-ій: буквар Крушельницького; В класі 2-ій: II. Читанка Крушельни-

— Дня 28. лютого ц. р. відбувся в Увійон да Вікторія черговий зїзд Гол. Ради У. С. у Б. По цілоденних нарадах одноголосно прийнято отсі постанови:

1.) Гол. Рада приймає до відомої резигнацію директора п. Куца та секретаря п. Вол. Мартинця; на їх місце провізорично іменує: директором п. проф. Карманського, секретарем Пр. Секції п. Сергія Савицького; 2.) Ізза резигнації п. Куца справу статута та добування насіння і знарядів рільничих для членів Союзу замешкалих в Парані поручається ген. секретареві п. Кобилянському. До нього ж й належить звертатись у названих справах. 3.) Добування насіння і знарядів рільничих для членів замешкалих в С. Катарині поручається директорові о. Бжуховському. 4.) В справі Земельного Банку рішено вести далі як найінтензивнішу агітацію.

5.) Стверджується, що філії Союзу проявляють дуже слабу активність. До сьогодня ще їх подавляюча більшість не прислала ні звітів, ні половини зібраних грошей. Взивається отжеж всі філії зрозуміти вагу хвилі та сповнити негайно свій обовязок.

6.) Для успішнішого збирання грошей належних централі Союзу та для оживлення організаційної праці іменовано 5-ох відпоручників Гол. Ради: 1) п. Кобилянського на Порто Увійон з околицею, Антовійо Олінто і Трес Баррас; 2) о. Анапевича на Дорізон, Маллет і околицю; 3) о. Турковиди на Прудентопіль і околицю. 5) п. Козаня на Іваї і околицю. Названі особи мають обовязок: 1) збирати гроші від філій в їхнім окрузі та доручати їх ген. скарбникови Союзу. (Це заощадить зайві розходи на пересилку поштово) 2) всіма можливими способами помагати філіям в їхній діяльності.

7) Загальні збори Союзу відбудуться 1—2 липня ц. р.

В цій справі будуть видані блищі пояснення.

С. В. Кобилянський, Ген. секр.

Виділ філії У. С. у Б. в Іваї, отсею до-рогою повідомляє усіх своїх членів, що за-галльні збори відбудуться в другий день свят Воскр. Хр. Обов'язком кожного члена єсть явитись на зборах, бо справа важна. Про-грама буде предложена на зборах.
Гр. Козань, секр.

ЗВІТ.

На покриття коштів понесених п. Карманським при організації Укр. Союзу у Бразилії, зложено на наш руки отсі суми:

Збірка з Гважувіри	100\$000
Збірка з Трес Баррас	200\$000
Збірка з Вера Гваралі	50\$000
Збірка з Жангади	100\$000
о. Іг. Маркіян Шкірпан	40\$000
о. Іван Михальчук	100\$000
о. Рафаїл Криницький	20\$000
о. Петро Процьків	25\$000
о. Емілій Ананевич	25\$000
д. Микола Бродюк	30\$000
д. Іван Колодій	50\$000
д. Дмитро Іванків	40\$000
Філія У. С. у Б. в Н. Галичині	20\$000
д. Іван Кучма	20\$000
д. Іван Присяжнюк	5\$000
д. Петро Мазуришин	50\$000
Філія У. С. у Б. в Ант. Кандідо	20\$000
Філія У. С. у Б. в У. да Вікторія	20\$000
д. С. В. Кобилянський	20\$000
д. Василь Литвинський	5\$000
д. Іван Куріца	10\$000
д. Василь Дунець	10\$000
д. Андрій Любий	30\$000
д. Іван Клявзен	30\$000
д. Ілько Куріца	2\$000
д. Михайло Микилита	20\$000
Разом	1042\$000

Отсю суму віддано по призначеню.

Петро Мазуришин
С. В. Кобилянський.

ОГОЛОШЕННЯ.

ПОЗІР!

Отсим запрошуєсь всіх п.п. Ко-мітетових будови нової церкви, щоб зійшлись на спільну нара-ду, яка відбудеся в справі будо-ви церкви дня 1. цвітня (в цвіт-ну неділю) зараз по богослуже-ню в старій каплиці.

Прудентопіль, 17. марта 1923.

О. МАРКІЯН ШКІРПАН
парох.

Таємниці для кружків	1\$500
Приписи для ревнителів	\$500
Грамоти ревнительські (дипльоми)	1\$000
Вписові картки для чл. бр. Н. С.	\$100
Божественний Спаситель опр.	6\$000
Різдвяний дарунок	1\$300

МОЛИТВЕННИКИ.

Молитв. Християнської Родини	7\$000
Да святиться (оправлений)	2\$200
Співанник Церковний брош.	1\$500
" " опр.	2\$200
Молебн до Найс. Серця Ісуса	\$300
" " Прч. Діви Марії	\$300

КНИЖКИ ЗМІСТУ СВІТСЬКОГО.

З журбою радість обнялась (поезії)	1\$600
На зелених горах	" 1\$000
Чужиною	" 1\$400
Кривава Книга II. часть	4\$000
Царський вязень опр.	5\$000
Вибір поезій Івана Франка	1\$500
Християнська організація	1\$000
Про гетьмана Івана Сірка	\$800
Календарик „Приятеля“	\$300
Підручний календарик „Ідея“	\$300

Гарна, Історичної вартости памятка, котру кождий Українець повинен набути — се:

„Жалібна Книга“

Української Галицької Армії в часі Визволь-ної Війни. Обіймає спис Старшин і Стріль-ців Української Галицької Армії, котрі го-лови свої поклали за Волю України з точ-ним поданем дати і місця уродження, як рівнож дати, місця і свідків смерти.

Ви Братя Американці певно зацікавитесь долею неодного свого знакового або й кривняка. Тому, спішіть з замовленням, бо наклад задля скупих фондів невеличкий. Замовлення гуртом повитаємо радо! Ціна одного примірника виносить 1 долар.

Ся гарно оправлена книжочка вийшла з друку заходом і накладом „Союза Україн-ських Інвалідів“ — кооперативи з обмеже-ною порукою.

Замовлення слати на адресу: „Союз Ук-раїнських Інвалідів“, Львів, вул. Руська ч. 3/II. — а гроші чеком платним в Земель-нім Банку Гіпотечнім у Львові, Підвале ч. 7., пересилати у листі на адресу „Союза“ з допискою „за Жалібну Книгу“.

Читайте і передплачуйте одинокий бога-то ілюстрований двотижневник, часопис найбільше поширений між українською емі-грацією в Европі й Америці

„УКРАЇНСЬКИЙ СКИТАЛЕЦЬ“

Орган військової еміграції земель З.У.Н.Р. Виходить 1. і 15. кождого місяця.

З нього довідається, з яким геройством і самовідреченням боролася

УЧИТЕЛІ Й УЧИТЕЛЬКИ!
Замовте собі одинокий студенський вістник

„ПОСТУП“

Виходить що місяця та поміщує гарні опо-відання, стихи, як також обширні научні статі з різних областей знання. Передпла-та в Бразилії виносить лиш 4\$000. Адреса: „POSTUP“ — Leópolis, ul. Dominikanska 11. Europa, Galicia Oriental.

Часопись для молоді і дітей:

„Наш Приятель“

Адреса: OO. Vasyliany — Zovkva Galicia Orient. — Europa
Можна замовляти також і через Редакцію „Праці“ в Прудентополи.

PHARMACIA POPULAR
— de —
O. Santos Pacheco
Prudentopolis Paraná

Великий склад дрогуерії і хемічних про-дуктів. Можна набути різні ліки гомеопатичні та інші ліки на різні хвороби.
Ціни догідні.

Іван Сакс (РІЗНИК)

Подає отсим до відома, що купує всегда кожду скількість безрог та рогагу худобу за які платить добрі ціни.

Prudentopolis, Praça da Matriz.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЛЯ

ОЛЕКСИ МАРТИНЦЯ

Прудентополіс — Лінія Іваї

КУПИ НЕ КУПИ — А ПОТОРГУВАТИ МОЖНА

КУПИ НЕ КУПИ — А ПОТОРГУВАТИ МОЖНА

Отсим поручаю місцевим Українцям і дооколичним мій sklep заосмо-трений в різні річи, кор'яні і напитки, як: мука національна і арген-тинська, цукор білий і маскавіньо, цукорки, риж, хміль, свічки стеа-ринові, сіль мелену і грубу, кава мелена і зернятами,

Консерви — сардинки, голябаду, оселедці в лятах, компоти, як: аба-каші, песики, оріхи кокосові, суніці, фіґи, амиші і інші;

НАПИТКИ КРАЄВІ — як: моретіяна без сумніву справедлива, лі-кери, фернет, біттер, пиво різних марок, вино натуральне і перепароване, спиритус 40 градусів, коньяк, агварденте;

ЗАЛІЗНЕ НАЧИНЕ КУХОННЕ — рондлі, баняки, варешки, лижоч-ки, ножі з доброї стали і інші РІЛЬНИЧО-ГОСПОДАРСЬКІ ЗНА-РЯДИ, як: цъяхи фойси, риекалі, завіси, дріт колючий, дріт до цві-ток, серпи, сапи, бомби металені, а вкінці РІЖНІ ДРІВНІ РІЧИ — як: кошики, зеркала, паста до черевиків, перець, гвоздики, галочки мушкательові, сода до мила, бікарбонат, щітки до підлоги і коней, сита, зошити, пера, олівці, таблички, рисіки, атрамент, сірка, сірники, відерка до води, згребла, школятири, і. т. д.

КУПУЮ і ПРОДАЮ: герву, віск і інші продукта кольоніальні.
ПОРУЧАЮ рівнож свої вироби масарські — ковбаси, салами, смалець, солонину — а все те по приступних цінах.

Заходіть сюди а будете задоволені.

З поважанням

ОЛЕКСА МАРТИНЕЦЬ

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ В ПРУДЕНТОПОЛИ!

Перший український лікар

Др. ІВАН ЛЕХ (МОЛОДШИЙ)

Резиденція: Prudentopolis

Dr. Carvalho

Бувший асистент славного лікара і професора уні-верситету при великім шпитали S-ta Casa як також

він церкви дня 1. цвітня (в цвіт-
ну неділю) зараз по богослуже-
ню в старій каплиці.

Прудентопіль, 17. марта 1923.

О. МАРКІАН ШКІРПАН
парох.

До відома нашим учи- телям.

З огляду на це, що просвіт-
ною секцією У. Союзу замовлено
у Відні читанки й букварі для
наших шкіл з тим, щоб ввести
одностайне навчання у всіх шко-
лах, звертається увагу і просить
ся усіх наших педагогів, щоб во-
ни не робили ніяких других за-
мовлень, бо усі підручники будуть
до набуття в просвітній секції
Союзу. Замовлено всі читанки й
буквар віденського видавництва
«Земля», укладу А. Крушельниць-
окого.

8—12

Книжки до набутя.

В ОО. Василіян в Прудентополи можна
набути слідуочі книжки:

КНИЖКИ ДУХОВНОГО ЗМІСТУ:

Історія біблійна Старого Завіта	\$5000
Читання о Прч. Діві	\$800
Богородице Діво (за Штольцом)	\$600
Мати Марія (маєві розважання)	\$800
Як молитися на вервиці	\$300
„ „ „ „ з образками	\$500
Наслідування Христа опр.	\$3500
Любим Ісуса опр.	\$600
Правди віри	\$1000
О супружестві і родині	\$800
Правда і обман	\$1000
Соціалісти вороги віри і народу	\$400
Наука соціалістів	\$600
Осторожно з огнем	\$300
Почування і поради I.	\$1000
„ „ „ II.	\$1000
Як любити Ісуса	\$1200
Молитва — средство до спасеня душі	\$1200
О Церкві	\$800
Св. Йосиф	\$1300
Набоженство до св. Йосифа	\$400
Житє св. Маргарети Алякок	\$1300
Основні Правди	\$800
Отче Наш	\$1500
Кто яко Бог	\$1200
Житє св. Василя	\$600
Християнська Непіста	\$1600
Польні Лелі	\$1000
Кітька уваг о вихованію дітей	\$400
Наша віра	\$700
Памятка з Місії	\$300
Християнський пашпорт	\$500
О потребі і значіню католицької праці	\$400

найдальше поширенні між українською емі-
грацією в Европі й Америці

„УКРАЇНСЬКИЙ СКИТАЛЕЦЬ“

Орган військової еміграції земель З.У.Н.Р.
Виходить 1. і 15. кожного місяця.

З нього довідаєтеся, з яким героїзмом і
самовідреченням боролася

УКРАЇНСЬКА ГАЛИЦЬКА АРМІЯ

за державну самостійність свого Народу та
побачите унагляднені в численних ілюстра-
ціях усі її визвольні змагання! Читайте са-
мі і своїх дітей учіть пізнавати гордість і
непобідимість свого Народу!

Передплата вносить для Бразилії річно
10\$000, піврічно 5\$000, чвертьрічно 2\$500.
Адреса Редакції і Адміністрації:

„Ukrainskyj Skytalec“

Wien XVIII., Ferrogasse 31.

9—4

Austria, Europe,

ЗЕМЛЯ НА ПРОДАЖ.

На кольонії Жангада продається земля в
трох місцях, добра під садженне — є вода,
будинків нема. В одному і другім місци про-
дається по 10 (десять алькірів). Ціна за
10 алькірів 3:000\$.

В третім місци є на продаж 23 алькірів,
через сю землю переливається ріка Anta Gor-
da, придатна під млин — тартак.

Ближші інформації подає властитель зем-
лі: Михайло Якимів, Jangada — Paraná.
Почта в місци.

6—11

НА ПРОДАЖ 4 льоти з помешканням, ПЕ-
КАРНЯ і дім принагідний на венду. Зголо-
шуватись до Миколи Стельмащука в Дорізо-
ні.

1—19.

ДЕ Є Анна Коцюруба? Пошукує її брат
Федь Коцюруба з Итапари. Походить зі се-
ла Островець Польний пов. Золочів. Мгла
перебувати в С. Павльо. Хтоб про ню
знав, або вона сама, най зволить ласкаво
подати до відома пошукууючому.

ПОЗІРІ — Есперанса і околиця! — ПОЗІРІ!

Коли надходить час свят, кождий хоче
купити собі щось кращого, чи в убранню
чи щось до хатньої обстанови а передов-
сім старається набути найліпшої якості това-
ри споживч, щоби як найкраще перевести
сі святочні дні. Це все можете набути в
українській торгівлі біля церкви. Тут на-
дибете ріжного рода і доброї якості мате-
рію на убрання, капелюхи, хустки, панчохи;
зможете купити дешево і найкращого сорта
муку, каву, цукор, сіль, риж і інші домашні
прибори. А при тім заощадите свій доро-
гий час не потребуючи їхати вже до міста
та сповните найбільший патріотичний обо-
в'язок „СВІЙ ДО СВОГО“. Українці попи-
райте сю торгівлю, котра попирає найбіль-
ше ваше добро — школу!

Заходіть до торгівлі **МИХАЙЛА ОПУШ-
КЕВИЧА** в ЕСПЕРАНСА — а ніколи не по-
жалуйте!

Перший український лікар

Др. ІВАН ЛЕХ (МОЛОДШИЙ)

Бувший асистент славного лікара і професора уні-
верситету при великім шпитали S-ta Casa як також
Instituto de Protecção e Assistencia a Infancia do Paraná.

Лічить всякі недуги так внутрішні як і зовнішні.
Для бідних ординує даром.

Українці! спішіть у всіх ваших долегливостях до
свого лікара Українця, перед котрим своєю мовою
можете докладно висказати що Вам бракує.

Резиденція: Prudentópolis

Rua Major Carvalho

BEVAM AS CERVEJAS DA ATLANTICA

CAIXA
POSTAL
246.

TELE-
PHONE
454.

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ ПРОДУКТА
ПІВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А. (ул.
Ігвассу — Куритиба)???

ПИВА

ЯСНІ: Атлантика, Люзитана, Гамбур-
го, Куритибана, Паранаенсе; ТЕМНІ:
Мюнхен, Кульмбах, Демократа, Портер.

НАПИТКИ:

Атлявта, Більц, Вода Столова, Женжі-
бре; ГАЗОЗИ: з Цитрини, Абакаші, Ма-
лин, Помаранч, Содова вода.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду
скількість ячменю і платимо найлучші
ціни! Роздаємо також насінє ячменю
за контрактом і продаємо вибране
насінє ячменю.

Сухі дріжджі Атлантики є найлучші і
економичні.

Одинокий склад нашої пивоварні у
Прудентополи в домі п. М. Козловського.

Cervejaria „Cruzeiro“

Одна з першорядних пивоварень в Куритибі — пору-
чає Вп. пп. Купцям з провінції пиво власного виробу
по найдешевших цінах, як: «Cruzeiro», «Pilsen», «Pomba»,
«Esequinha» і інше.

КУПУЄ до власної солодівні ЯЧМІНЬ у ріжній скіль-
кості і платить найвищу ціну.

CURITIBA — Caixa Postal 180